

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Οι αναλφάβητοι, οι εγγράμματοι και ο αλφαριθμητισμός

Υπάρχει η άποψη ότι όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης τόσο μεγαλύτερη είναι και η ζήτηση για επιμόρφωση. Αντίστροφα, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης δημιουργεί αρνητική στάση απέναντι στις ευκαιρίες επιμόρφωσης. Εξάλλου, η υποεκπαίδευση σε μεγάλο βαθμό σχετίζεται με τη φτώχεια και τη χαμηλή κοινωνικο-επαγγελματική θέση.

Όσον αφορά στη στάση των αναλφάβητων απέναντι στις ευκαιρίες εκπαίδευσης, το σύνθημα της UNESCO «να νικήσουμε τη ντροπή» δεν είναι, βέβαια, καθόλου τυχαίο. Προσανατολίζει τις προσπάθειες προς την κατεύθυνση της υπέρβασης μιας από τις κυριότερες δυσκολίες στις οποίες σκοντάφτουν τα προγράμματα αλφαριθμητισμού ενηλίκων.

Ιδιαίτερα στις σύγχρονες κοινωνίες η ντροπή του αναλφάβητου αποτελεί προσωπικό του βίωμα, που επικυρώνεται σε κάθε ευκαιρία από τον κοινωνικό περίγυρο. Έτσι, οι αναλφάβητοι εξωθούνται από το εγγράμματο περιβάλλον τους να συμπεριφέρονται «σαν να ήταν κοινωνικά απόβλητοι». Ο Άλι Χαμαντάσε, ειδικός της UNESCO σε θέματα αλφαριθμητισμού ενηλίκων, αναφερόμενος στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναλφάβητοι στις βιομηχανικές χώρες υπογραμμίζει: «τους αναλφάβητους δεν τους εκτιμά ούτε η κοινωνία στην οποία ζουν, ούτε και οι οικογένειές τους. Τα παιδιά τους, που δεν μπορούν να τα βοηθήσουν στις σχολικές εργασίες τους, καταλήγουν να τους περιφρονούν ή και να μην τους υπακούουν. Πολλοί αναλφάβητοι ντρέπονται και θέλουν να κρύψουν από τους άλλους το γεγονός ότι δεν ξέρουν να διαβάζουν και να γράφουν. Αυτή η ντροπή τους παραλύει, όταν τους παρουσιάζεται η ευκαιρία να μάθουν γραφή και ανάγνωση».

Μέσα σ' αυτό το κοινωνικό περιβάλλον, οι αναλφάβητοι θα έπρεπε, όπως προέκυψε από τη λειτουργία των τμημάτων του αλφαριθμητισμού, «... να βοηθηθούν ψυχολογικά, να τονωθούν κοινωνικά και να πάψουν να αισθάνονται αγράμματοι». Επιπλέον, καλό θα ήταν να μην αισθάνονται ένοχοι από αυτό το κοινωνικό στίγμα, μιας και δεν είναι στο μεγαλύτερο ποσοστό οι μοναδικοί υπεύθυνοι. Όμως, οι εκπαιδευτικές αρχές και γενικότερα ο κοινωνικός περίγυρος εξακολουθούν, δυστυχώς, να υιοθετούν σε

σημαντικό βαθμό παθητική στάση απέναντι στα προγράμματα αλφαριθμητισμού των ενηλίκων.

Δ. Βεργίδης. (1999). *Υποεκπαίδευση. Κοινωνικές, Πολιτικές και Πολιτισμικές Διαστάσεις, 185-187* Αθήνα: Ύψιλον/βιβλία (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με το κείμενο, τα επιμορφωτικά προγράμματα για τον αναλφαριθμητισμό θα πρέπει να υποστηρίζονται περισσότερο; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στην πρώτη παράγραφο (Υπάρχει... θέση) και την τέταρτη παράγραφο (Μέσα... των ενηλίκων) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. Να γράψετε την αντιστοίχιση των λέξεων της **Στήλης Α** με τις συνώνυμές τους στη **Στήλη Β**, με βάση τη σημασία που έχουν στο κείμενο (στη **Στήλη Β** περισεύουν δύο λέξεις).

Στήλη Α

- 1.φτώχεια
- 2.δυσκολίες
- 3.κυριότερες
- 4.τονωθούν
- 5.διανοητικά

Στήλη Β

- α. πειθαρχούν
- β. ένδεια
- γ. δυσχέρειες
- δ. πνευματικά
- ε. ενισχυθούν
- στ. σπουδαιότερες
- ζ. αδυναμίες

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. Να επισημάνετε ποιες από τις παρακάτω προτάσεις του κειμένου χρησιμοποιούνται με κυριολεκτική/δηλωτική και ποιες με μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία:

1. «να νικήσουμε τη ντροπή»
2. «δυσκολίες στις οποίες σκοντάφτουν τα προγράμματα»
3. «πολλοί αναλφάβητοι ντρέπονται
4. « η ντροπή τους παραλύει»
5. «να μάθουν γραφή και ανάγνωση»

(μονάδες 15)